

4.2.2025

Eduskunnan talousvaliokunta**FORTUM MARKETS OY:N LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ
SÄHKÖMARKKINALAIN SEKÄ SÄHKÖNTOIMITUSSOPIMUSTEN VERTAILUVÄLI-
NEESTÄ ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA (HE 197/2024 VP)**

Fortum Markets Oy kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa hallituksen esityksestä eduskunnalle sähkömarkkinalain sekä sähköntoimitussopimusten vertailuvälineestä annetun lain muuttamisesta eduskunnan talousvaliokunnalle.

1. YLEISTÄ

Keskitymme lausunnossamme sähkö- ja siirtopalveluiden yhteislaskutukseen, jolla hyvin toteutettuna on merkittäviä positiivisia vaikutuksia asiakkaiden palveluihin ja sähkömarkkinoiden toimivuuteen. Keskeisiä tavoitteita ja reunaehtoja ovat:

- Asiakaslähtöisiä, eri tarpeisiin ja segmentteihin soveltuvia yhteislaskutuspalveluita.
- Kaikille sähkönmyyjille tasapuoliset edellytykset tarjota yhteislaskutusta koko maan kattavasti, riippumatta jakeluverkko-alueesta.
- Sähkönmyyjille riittävän hyvät taloudelliset ja tekniset edellytykset tarjota yhteislaskutusta, jotta palveluita syntyy.

2. YHTEISLASKUTUSMALLI

Keskeinen huolenaihe kesällä 2024 lausunnolla olleessa esityksessä sähkömarkkinalain muuttamisesta oli, että yhteislaskutuspalveluita ei syntyisi, koska säännöstö ei antaisi sähkönmyyjille tarvittavia taloudellisia ja teknisiä edellytyksiä tarjota yhteislaskutusta. Olisi ollut merkittävä riski, että asiakkaille ei syntyisi yhteislaskutuspalveluja, vaikka rakenteisiin olisi käytetty resursseja. Suurimman esteen olisivat muodostaneet kaikkien luottotappioiden – siis myös JVH:den osuuden – kohdentaminen sähkönmyyjille, sekä käyttöpääomaa kasvattavat maksuperiaatteet (sähkönmyyjät tilittävät JVH:lle maksut eri aikataululla kuin asiakkaat sähkönmyyjille).

Päivitetyssä esityksessä sähkönmyyjät eivät vastaa JVH:den luottotappioista, mikä onkin luonteva periaate. Näkemyksemme mukaan tämä parantaa merkittävästi sähkönmyyjien edellytyksiä tarjota yhteislaskutuspalveluja.

Esityksen päivitys edellä mainitulla tavalla on herättänyt keskustelua alan sisällä. JVH:t ovat esittäneet huolia saatavien hallinnan puutteista. Tiedostamme, että muutos aiheuttaa tarvetta kehittää JVH:den saamisoikeuksia suojaavia ratkaisuja. Näkemyksemme mukaan tämä on täysin mahdollista, eikä ehdotetut muutokset ole merkittäviä verrattuna myönteisiin vaikutuksiin. Tähän liittyen haluamme tuoda esille seuraavat seikat;

- On mahdollista luoda sähkönmyyjiä ohjaavaa säännöstöä, jonka avulla varmistetaan että JVH:lla on riittävä näkyvyys perintäprosesseihin, ja joka sisältää periaatteet joiden mukaan toimitaan mikäli sähkönmyyjä ei nouda sovittuja

4.2.2025

sääntöjä. Vaihtoehtoisesti saatavan perintä voidaan prosessin tarkoituksenmukaisessa vaiheessa siirtää JVH:lle.

- Alalla on pitkään ollut saatavien hallintaan liittyviä esim. sähkönmyyjien ja palveluntarjoajien välisiä ratkaisuja, joita voidaan hyödyntää perintätoimenpiteiden kriteerien ja seurannan kehittämisessä. Kustannustehokkuutta voidaan edistää käyttämällä palveluntarjoajien olemassa olevia ratkaisuja saatavien seurannalle, sen sijaan että kaikelle tiedolle kehitetään uusia keskitettyjä toimintoja datahubissa.
- Alemman tason sääntelyä tarvitaan riippumatta luottotappioiden kohdentamisperiaatteesta (työ jo käynnissä), eli luottotappioihin liittyvä kehitystyö ei aiheuta muutosta etenemisprosessiin. Jos katsotaan että tarvitaan lisää aikaa, on mahdollista siirtää käyttöönottoa muutamalla kuukaudella ilman merkittävää haittaa. Näkemyksemme mukaan olemassa oleva esitys on mahdollista tarvittavilta osin tarkentaa jo tehdyn valmistelun pohjalta.
- Alan sisällä on aikaisemminkin ollut eriäviä mielipiteitä mallista, ja olosuhteet ovat muuttuneet hyvinkin pitkän kehitysjakson aikana. Kaiken kaikkiaan luottotappioiden jakamiseen liittyvä muutos ei käsittääksemme olennaisesti muuta yhteislaskutukseen liittyviä kustannus- ja kehityspanoksia.
- Mikäli nyt ei luoda edellytyksiä yhteislaskutuspalveluille, on merkittävä riski, että nykyiset epätasapuoliset ja laajamittaisempia palveluita estävät käytännöt sementoituvat entisestään.

Yhteenvedoa toteamme, että ehdotettu yhteislaskutusmalli mielestämme luo hyvät edellytykset asiakkaiden yhteislaskutuspalveluille. Esitys on valmisteltu pitkään ja huolellisesti, ja tarjoaa perusteellisen lausuntokierroksen jälkeen hyvän pohjan alemman tason sääntelylle.

3. MARKKINAPOHJAINEN KUORMANOHJAUS

Haluamme korostaa, että kuormanohjauksen tulisi olla aidosti on kilpailtua toimintaa. Markkinaehtoisten palvelujen kehitystä ei saisi häiritä, eikä muita kuin vapailla markkinoilla mukana olevia toimijoita saisi osallista kilpailun piirissä olevaan toimintaan.

Kunnioittavasti

Tuomas Yrttiaho
Toimitusjohtaja
Fortum Markets Oy